

Danmarks Flotteste Busskur

Ansøgning om realiseringsmidler fra kampagnen 'Mødestedet'
Aktiv FASTER & Spektrum Arkitekter 20.10.2022

Danmarks Flotteste Busskur

SPEKTRUM ARKITEKTER

Indhold

1. GENERELLE OPLYSNINGER

1.1 Projekt navn: Danmarks Flotteste Buskur

1.2 Ansøger: Foreningen 'Aktiv FASTER'

1.3 Projektleder: Jørgen Søndergård Madsen, Talsmand for arbejdsgruppen
vedr. etablering af Danmarks Flotteste Buskur

2. INDHOLDET OG ORGANISERINGEN AF PROJEKTET

2.1 Baggrund for projektet, side 04

2.2 Konceptbeskrivelse, side 14

2.3 Den arkitektoniske løsning, side 18

2.5 Beskrivelse af aktiviteter og målgruppe, side 22

2.6 Projektets organisering og forankring, side 24

2.7 Beskriv projektets juridiske forhold, side 24

3. PROJEKTETS FORANKRING I KLYNGEN OG KOMMUNEN, side 26

3.1 Sammenhængen mellem mødestedet/projektet og klyngens strategi

3.2 Kommunale planer og strategier, som mødestedet skal forholde sig til

4. INDVIELSE AF GAVLKUNSTVÆRK, side 30

Ansøgning om realiseringsmidler fra kampagnen 'Mødestedet'
Aktiv FASTER & Spektrum Arkitekter 01.12.2020

2.1 BAGGRUND FOR PROJEKTET

Formålet med Danmarks Flotteste Busstur

I landsbyklyngen Den gyldne Banan i Ringkøbing Skjern Kommune, vil Foreningen 'Aktiv FASTER' gentænke det traditionelle busstur og ventested og løfte det til et socialt mødested. Idéen er at lave Danmarks Flotteste Busstur.

Projektet går ud på at omdefinere og forvandle byens traditionelle og uinspirerende busstoppestedet til Danmarks Flotteste Busstur, et indbydende mødested for alle. Et sted der er åbent og imødekommende, og hvor man finder socialt fællesskab og samvær, såvel for buspassagerer som for andre.

Idéen er at Danmarks Flotteste Busstur skal blive et sted, der gør det til en god oplevelse at vente på bussen, og hvor man også søger hen på andre tidspunkter, for at opholde sig og for at være sammen med andre. Et livligt sted, der styrker fællesskabet ved at indbyde til ophold, men som også er med til at inspirere og facilitere andre former for fritidsliv. Et sted, hvorfra man kan tage bussen, men hvor man helst kommer før tid, så man kan nå en kop kaffe ved pejsen, en sludder med sin nabo, eller at pumpe ekstra luft i cykeldækkene.

Busstoppestedet kan således både danne ramme om det tilfældige møde på tværs af alder og interesser, men kan også anvendes til planlagte arrangementer og aktiviteter.

Idéen om Danmarks Flotteste Busstur er i særlig grad tænkt som et mødested for sognets ældre borgere, der gerne vil have selskab i hverdagen og følge med i, hvad der sker i lokalområdet.

Stedet skal bidrage til revitalisere sammenhængskraften i et landdistrikt, som måtte sige farvel til vigtige servicefaciliteter ifb. kommunalreformen i 2007. I Astrup blev Plejehjemmet lukket og de lokale ældre måtte 'hives' ud af deres netværk/nabohjælp mm. når de blev plejkrævende og skulle flytte til centerbyernes plejehjem.

Med etableringen af Danmarks Flotteste busstur vil der blive skabt et socialt inkluderende og mangfoldig mødested med høj arkitektonisk kvalitet, hvor ældre, yngre og alle midt imellem kan mødes og nye fællesskaber vil opstå.

Danmarks Flotteste Busstur = Byens nye dagligstue

I fremtiden forestiller vi os, at Danmarks Flotteste Busstur skal danne rammen for sociale fællesskaber, på tværs af alder og interesser. Vi forestiller os et sted, hvor sammenholdet i byen og klyngen kan styrkes, ligesom det kan være med til at modvirke ensomhed både hos yngre og især hos ældre.

Bussturet skal udgøre dagligstuen på det tidligere alderdomshjem. Dagligstuen, hvor sognets ældre mødtes omkring en fælles aktivitet, en snak om dagen og vejen, et spil over en kop kaffe, som mødested for en gåtur, eller som afhentningssted til en fællestur ud i det blå. På samme vis, som alderdomshjemets dagligstue, forestiller vi os bussturet kan fungere.

Her kan de ældre vente på hinanden. De kan læse avisen sammen, eller blot holde øje med trafikken, se børn og unge der tager til og fra skole. Bussturet vil med sin åbenhed og tilgængelighed kunne skabe relationer, også på tværs af aldre. Børn og unge dumper ind og laver lektier, måske kan de få inspiration fra den ældre generation, som har en viden fra en anden tid. Ligeledes vil 'Besøg' fra børne/vuggestuen medvirke til samhørighed på tværs af aldre. Bussturet giver plads og mulighed for mødet med hinanden, både aftalt og ikke aftalt, og kan på den måde være med til at reducere oplevelsen af ensomhed. Der er åbent for alle på alle tider af dagen. Ligeledes tror vi, at mødet i bussturet kan være med til at skabe nye fællesskaber, som kan få betydning for den enkelte ældres livskvalitet.

Håbet er, at bussturet som dagligstue vil være socialt inkluderende og afhjælpe ensomme beboere bliver en del af de fællesskaber, og dermed er bussturet, som fungerende dagligstue, med til at være socialt inkluderende.

2.1 BAGGRUND FOR PROJEKTET

Visionen

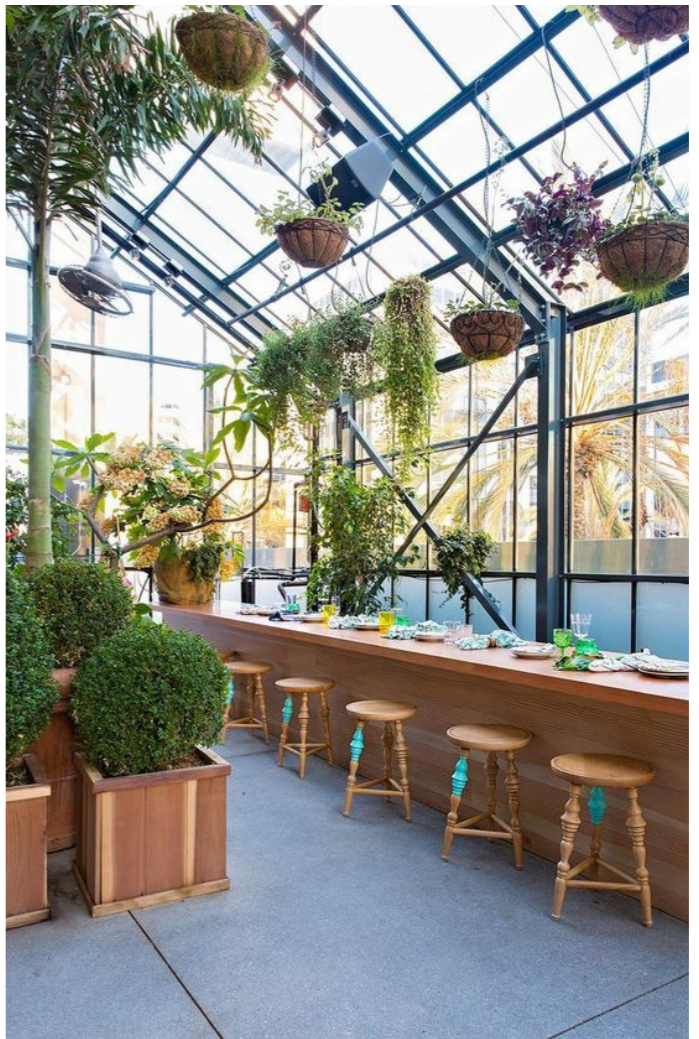
Visionen med Danmarks Flotteste Buskur er dels at skabe et socialt mødested og dels at skabe et pitstop, der styrker mobiliteten i landsbyklyngen

Et socialt mødested

I fremtiden skal Danmarks Flotteste Buskur danne ramme om nye sociale fællesskaber på tværs af alder og interesse. Et sted, der styrker sammenholdet i byen og i klyngen og som modvirker ensomhed især blandt de ældre beboere.

Et pitstop på rejsen

Som i gamle dage, skal Astrup igen blive et trafikalt knudepunkt, et pitstop på rejsen for en række forskellige brugere og en række forskellige rejser. Pitstoppet skal styrke mobiliteten i byen og i klyngen og anspore til nye rejseformer.

2.1 BAGGRUND FOR PROJEKTET

Mødestedet som vision

Danmarks Flotteste Busstur skal fremme nye fællesskaber og fritidsliv og udgøre et socialt inkluderende og mangfoldigt mødested i byen

Et social mødested for de lokale

Det er målet, at bussturet skal være et åbent og imødekomende sted, hvor alle interesserede kan føle sig velkomne. Områdets borgere omgås almindeligvis hinanden åbent og tillidsfuldt, og bussturet skal i tråd med dette være til hjemlig og fri afbenyttelse af de ældre samt af alle andre, der måtte have brug for en snak, et hvil, et sted at vente, eller måske bare et glas vand på vejen forbi. Det vil blive et sted, hvor brugerne kommer for at mødes og for at følge livets gang i byen – både gennem samtale med de øvrige brugere, men også gennem iagttagelse på gaderne omkring huset.

Med DFB får Astrup et socialt uformelt mødested, som byen mangler i dag. Et sted hvor lokalbefolkningen kan mødes til både spontane og planlagte arrangementer, hvor man kan mødes til en kop kaffe og et spil ludo, hvor man kan læse lektier, hvor man kan mødes for at spise sammen, hvor man kan holde spilleaftener eller afholde en børnefødselsdag. Vi forestiller os at DFB bliver et multianvendeligt og brugerdrevet mødested, hvor alle på tværs af alder og interesse vil føle sig velkomne og få muligheder for at deltage i diverse fællesaktiviteter. Programmet for DFB er udviklet gennem en involverende proces, hvor alle har haft mulighed for at byde ind og blive hørt og hvor man har kunnet give udtryk for sine ønsker og ambitioner.

Programmet er mundet ud i en arkitektur der er forholdsvis 'ukodet'. Dvs. at bygningen ikke enstydigt peger i retning af en bestemt aktivitet, men tværtimod understøtter et bredt spekter af muligheder på trods af sin begrænsede størrelse. Sidelighederne og pejserne lægger op til forskellige former for socialt samvær, som er en af grundstenene for pavillonen.

Et samlingspunkt for ældre

Hvad skal vi egentlig, når vi bliver gamle? Spørgsmålet opstår hos mange, når alderen rykker os fra arbejdsmarkedet til hverdagen som pensionist. Hvad skal man stå op til, hvad skal dagen fyldes med, og hvordan sikrer man sig en plads i et fællesskab, når jobbet ikke længere er en del af livet?

De ældre i FASTER Sogn har i dag ikke et egentligt samlingspunkt, og det ønsker vi med projektet 'Danmarks Flotteste Busstur', at gøre op med. Mange af sognets ældre er født og opvokset i området og har levet der hele livet. De er en del af sognets rødder, og for mange af dem er det at blive pensionist med til at omdefinere tilværelsen. De er ikke automatisk med i de samme aktive fællesskaber, som de tidligere var, og behovet for at have et centralt mødepunkt, hvor netværket og det sociale liv kan vedligeholdes er derfor stort.

Ældre og ensomhed

En ny dagligstue i Astrup

I landsbyklyngen lukkede to plejehjem ifb med kommunalreformen i 2007. To offentlige 'dagligstuer' forsvandt hermed og mange har siden manglet disse mødesteder. Projektet bringer nærheden tilbage til ensomme, ældre, pårørende eller andre som gerne vil give deres nærvær/selskab til andre.

Det forventes at Danmarks Flotteste Busstur kan blive byens nye 'dagligstue'. Et sted, hvor busgæster vælger at komme i ekstra god tid til bussen, fordi man møder bekendte og falder i snak.

Med Danmarks flotteste Busstur vil vi give den ældre generation et sted, hvor de til hver en tid kan søge selskab og nærvær. Mødestedet skal have en stærk og naturlig kobling til livet i og omkring byen. Her skal skolen kunne komme på besøg til en anderledes skoletime, seniorhøjskolen skal kunne benytte huset til mindre samlinger, og forbipasserende skal i det hele taget være velkomne til at kigge ind.

Danmarks Flotteste Busstur kan således bruges som forpost ift. mange offentlige instanser, såsom kommunen, bibliotek, læger/sundhed, borger-service, afstemningssted og meget andet.

Ensomhed

Det anslås at over en kvart million danskere føler sig ensomme. Det ødelægger ikke bare livskvaliteten, men kan være direkte skadeligt for helbredet, og kan medvirke til depression og forhøjet blodtryk. For at forebygge og forhindre denne tendens er det som udgangspunkt en god start at have et mødested, der skaber rum for socialt samvær.

2.1 BAGGRUND FOR PROJEKTET

Moderne pitstop som vision

Astrup skal være et centralt pitstop for mobilitet både gældende for offentlig transport, samkørsel og rekreative ture i naturen

Astrup vil med Danmarks Flotteste Busstur blive et attraktivt pitstop i forhold til forskellige former for mobilitet og transport. Danmarks Flotteste Busstur skal være langt mere end blot et busstoppested. Det skal blive et knudepunkt for både buskørsel, samkørsel og rekreative ture i området. Det skal blive her, hvor beboerne mødes og evt. skifter transportmiddel fx fra cykel til bus, fra bus til samkørsel mv.; et nyt pitstop i området, som understøtter og øger mobilitet.

Projektet ønsker at gøre det mere attraktivt at pendle og bruge offentligt transport i kommunen. I dag kan der være lange ventetider mellem de forskellige transportmidler i landdistrikterne, og vi ønsker, at omdanne denne ventetid, til en eftertragtet pause med fordybelse og kvalitetstid. Byens borgere og pendlere er derfor den direkte målgruppe, mens Midt Trafik, kommunen, andre regionale landsbyer og ikke mindst klimaet er den indirekte målgruppe.

Danmarks Flotteste Busstur indeholder mange af Midttrafiks tanker om fremtidens stoppesteder og er inspirerende og interessant i forhold til en fremtidig udvikling af busstoppestederne i hele Regionen. Som busstoppested er der fokus på at pavillonen skal være trygt, tilgængeligt og komfortabelt. Det er de vigtigste faktorer som Midttrafik vægter i forhold til at lave attraktive stoppesteder. Derudover er busstoppestederne den kollektive trafik ansigt udadtil, og derfor er det vigtigt at de er flotte, så folk får lyst til at købe ind på dem og bruge dem.

Tryghed skabes blandt andet igennem placeringen og arkitekturen. Busskuret placeres ved vejen, så der er et naturligt flow af mennesker i og ved busstoppestedet, dog i passende afstand fra vejen, så vejens larm er mindre og det er mere sikkert for børn at

opholde sig ved pavillonen. Stoppestedet skal få en lys og åben karakter, således at man nemt kan se ud og se om bussen kommer, men også så man kan se ind i pavillonen, og ved hvad man møder, når man træder ind. En god skiltning af fx tidsplanen, afgangssted, betalingsmuligheder osv. vil også være med til at skabe tryghed. Derudover vil øvrige aktiviteter i buskuret skabe et øget flow og et tilhørsforhold til stedet, som også er med til at skabe en tryk følelse.

Tilgængeligheden for alle sikres ved at der er let at komme til og fra busstoppestedet, og skabe niveaufri adgang. Desuden er det vigtigt at også kørestolsbrugere nemt kan vende i pavillonen.

Komfort kan skabes i mange forskellige niveauer. Pavillonen skal skabe en basiskomfort i form af beskyttelse mod regn og vind. Idet busstoppestedet også vil fungere som mødested indrettes det med en pejs og tekøkken. Således kan man som busrejsende være heldig og også nogle gange kunne få varmen, og en kop kaffe.

Den fremtidige brug af offentlig trafik vil ofte indebære at man skal kombinere de nuværende faste afgang med Flekstrafik som har en mere 'flydende' rejseplan. Dermed er et smukt innovativt og hyggeligt venteområde en god oplevelse for den rejsende.

Via vores samarbejdsaftale med Midttrafik er der en sekundær målgruppe, som vil kunne drage erfaringer fra dette projekt. Andre lokalområder som ønsker at etablere et mere attraktivt vente/mødeområde vil kunne profitere af dette projekt.

Midttrafiks fokus på busstoppestederne

Midttrafik har fokus på busstoppesteder som en del af arbejdet med at fremme den kollektive transport. Busstoppestederne er den kollektive trafik ansigt udadtil, som en butik, og det er derfor vigtigt at fremtidens busstoppesteder har en flot og inviterende karakter.

Mhp at gøre stoppestederne mere attraktive samlet set, har Midttrafik fokus på nedenstående 3 indfaldsvinkler:

Det skal være trygt

Ved at skabe andre aktiviteter i eller ved stoppestedet skabes der tryghed. Stoppesteder der ligger hengemt og øde i et mørkt hjørne af området er ikke trygge. Tryghed handler også om at være sikker på hvornår bussen kører og hvorfra.

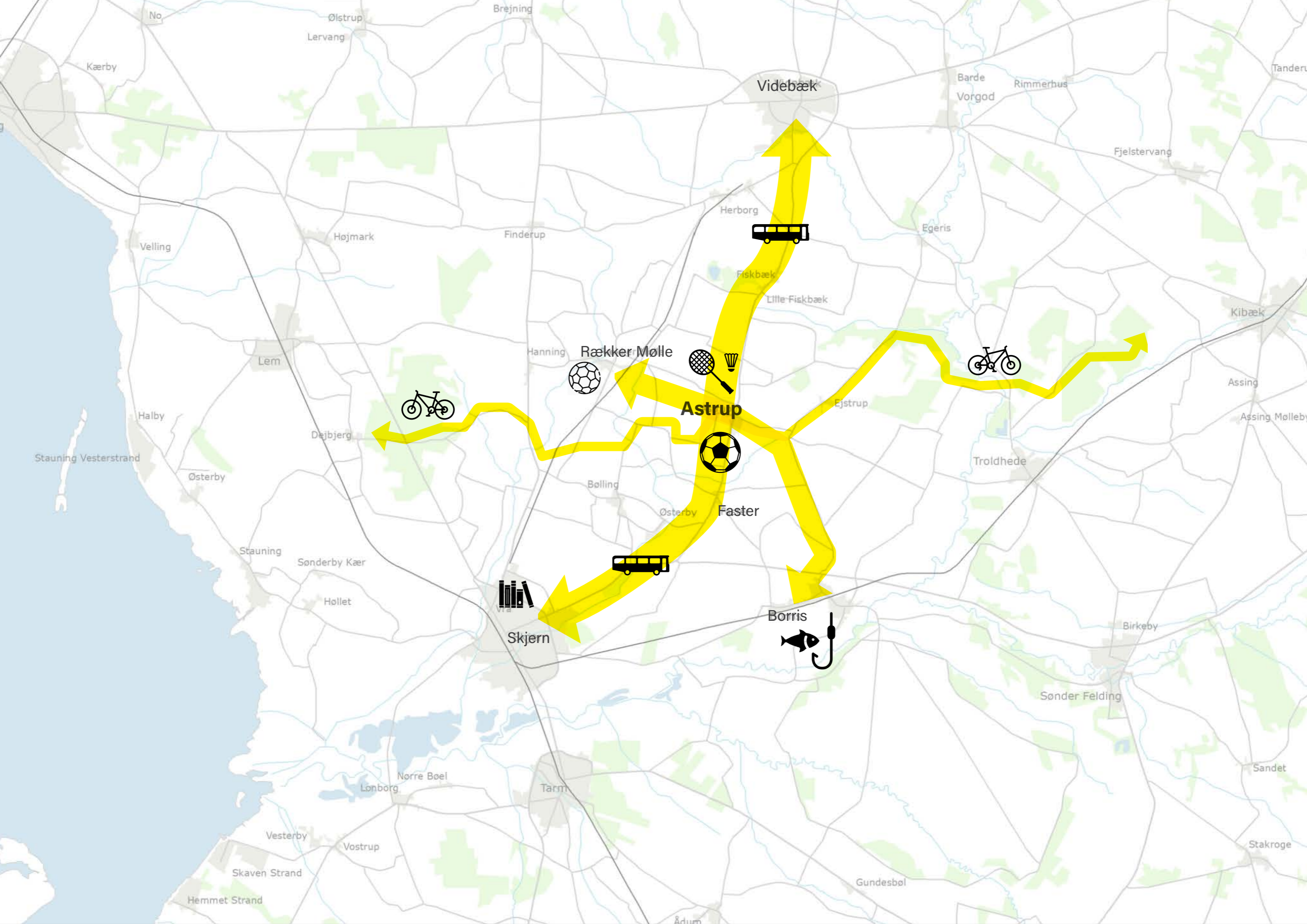
Der skal være fokus på tilgængelighed

Det skal være let at komme til og fra stoppestedet. De fleste er gående, hvorfor en tryk gangvej er vigtig, men mange cykler også, så plads til cyklen, evt. overdækket og med servicecenter er perfekt.

Der skal være fokus på komfort

Komfort omkring stoppestedet handler om alt det, der giver 'no stress'. Er der læ/varme? Er der kaffeudskænkning? Er der rart at være? Er der aktiviteter?

Kilde: Per Elbæk fra Midttrafik
'Tankerne om busstoppestedet i Astrup indeholder mange af Midttrafiks tanker om fremtidens stop og vi er derfor yderst tilfredse med at måtte følge, lære af og bidrage til projektet. Målet er at tage viden og inspiration med til de øvrige kommuner i Regionen.'

Astrup

Videbæk

Rækker Mølle

FASTER

Skjern

Borris

2.1 BAGGRUND FOR PROJEKTET

Fra 'ikke sted' til 'mødested' Busholdepladsen består i dag af en karakterløs grå flade, som ikke indbyder til ophold

Foreningen Aktiv FASTER har fået tilladelse af Ringkøbing-Skjern Kommune til at inddrage et eksisterende parkeringsareal i forbindelse med det nuværende busstoppested ved hovedvejen gennem Astrup by. Midttrafik har givet tilladelse til at en del af den nuværende bus-bue kan inddrages i forbindelse med byggeriet, således at der skabes mere plads til det nye buskur.

Stedet er et knudepunkt for otte daglige busafgange mellem Videbæk og Skjern. (Nord-Syd) Stedet er samtidig knudepunkt mellem vores landsbyklynge-venner, Række Mølle og Borrís. (Øst-vest)

Denne trafik er primært vedrørende fritidsaktiviteter, da der er et stort forenings samarbejde i landsbyklyngen samt unge mennesker, der tager bussen til skolebyen i Skjern.

Stedet har et uudnyttet potentiale ift. at være opslagstavel/reklamesøjle for sammenhængskraften i landdistrikter.

Busstoppestedet indbyder pt ikke til, at man tager ophold. Hverken som buspassagerer, pendler, fritidsbruger, borger, mm. Stedet fremstår i dag, som et kønsløst 'ikke-sted' uden charme eller særlig karakter, beliggende ved en buslomme, ved en større landevej mellem Skjern og Videbæk.

Ifølge franskmanden Marc Augé er 'ikke-steder' steder uden nogen særlige identitetsmæssige kendetegn og er først og fremmest indrettet på at bringe os videre til et nyt sted. Man er hver for sig på vej hvert sit sted hen.

Det at vente på bussen er således ikke associeret med en særlig mindeværdig eller positiv oplevelse (hverken i Astrup eller nogen andre busstoppesteder for den sags skyld) Det skyldes som oftes - udover det kedsommelige i selve handlingen at stå og vente på noget - uinteressante omgivelser.

I Astrup består busstoppestedet af et bredt fortorv, et par gadelamper, og en lille ø med græstotter. Det er ikke et sted, man opsøger lang tid inden bussen kommer, for det byder ikke på noget udover det forventede. Skulle man tilfældigvis støde på nogen man kender, er det heller ikke rart sted at stå og sludre.

Busstoppestedet som det ser ud i dag

Stensbovej

Højevej

Borrisvej

2.2 KONCEPTBESKRIVELSE

Ønsket om at skabe et lokalt mødested er opstået blandt de lokale beboere i byen

Idéen om at skabe Danmarks Flotteste Buskur er opstået 'nedefra' blandt lokale beboere og ildsjæle. Ved flere lejligheder har byen stimlet sammen og igennem workshops og dialog fundet fælles retning for, hvilke faciliteter og aktivitetsmuligheder det nye mødested skulle rumme.

Der var bred enighed om at projektets vigtigste funktion var at udgøre byens nye sociale mødested, hvor spontane møder mellem byens beboere kunne finde sted.

Idéer til hvilke aktiviteter, der skulle finde sted i og omkring byggeriet var mange og kreative. Der blev drømt stort og småt i alt lige fra brætspil, kaffedrikning og lektiecafé til mødested for cykelklubben og for samkørsel til andre byer i klyngen. Der blev talt om etablering og drift af grønne bede både inde og ude, borde og bænke samt petanque i en frodig have. Der blev også talt en del om bæredygtighed og 'grønne løsninger' i forbindelse med genbrug, solenergi og regnvandsopsamling.

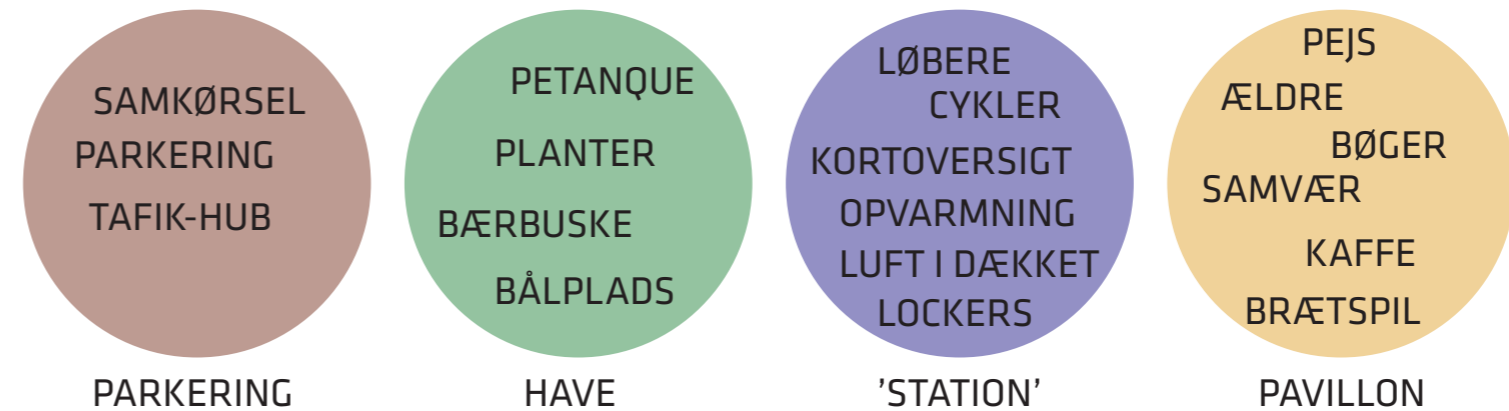

2.2 KONCEPTBESKRIVELSE

Faciliteter

Disponering af de definerede og ønskede aktiviteter og funktioner

De definerede brugerønsker er inddelt i 4 overordnede kategorier:

Parkering

Plads til bil-parkering bla. i forbindelse med samkørsel i landsbyklyngen og til flexbusser. Disponering længst mod vest som en udvidelse af den eksisterende parkering.

Have

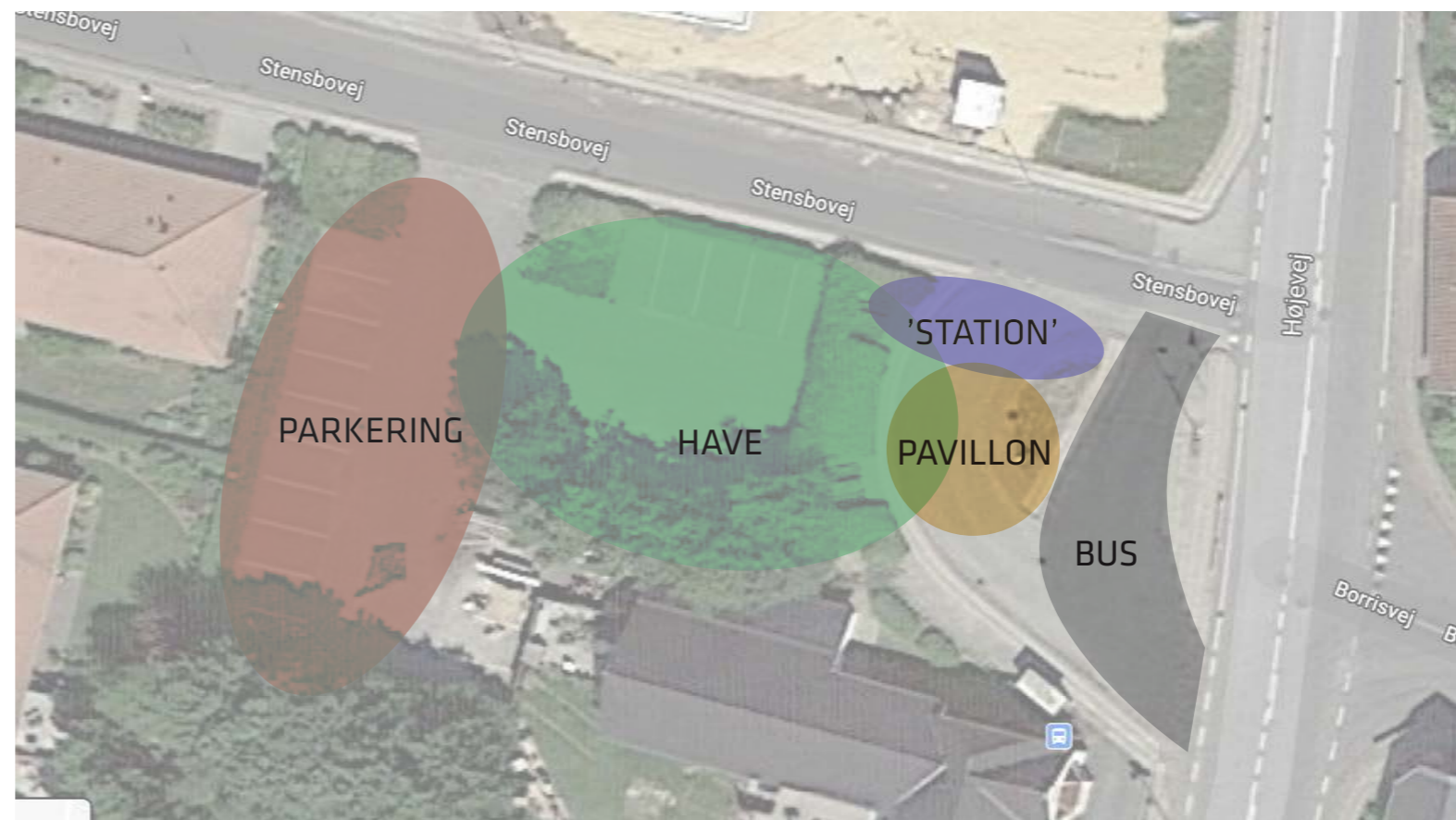
Hele den midterste del af området udlægges som grøn, rekreativ have med petanquebane, bærbuske, frugttræer, stauder og lignende.

Buskuret

Busskuret etableres som et transparent 'orangeri' / pavillon mellem haven og busholdepladsen

Station

På den udvendige side af pavillonen etableres lockers, oversigtskort/ formidling og luft og vand til glæde for bla MTB'ere og løbere.

Petanquebane

Cykel-P

Klinkebelægning

Pavillon

Bålplads

By-have

Busholdeplads

Parkering for biler,
samkørsel, flextrafik

Situationsplan 1:200

2.3 DEN ARKITEKTONISKE LØSNING

Plan 1:50

Pavillonens udtryk

Buskuret etableres som en rund pavillon/ orangeri på 48m² med store vinduespartier, der giver maksimalt lysindfald og maksimalt udsyn for husets brugere. Denne gennemsigtighed vil signalere åbenhed og imødekommethed og det er en fordel at man udefra kan få en idé om hvad der foregår i bygningen og hvem, der er tilstede. Det vil gøre det mindre 'farligt' og uoverskueligt at træde indenfor. Vinduespartierne kan skyde til side på de varme dage, så pavillonen ventilleres naturligt og lade inde og ude smelte sammen.

Funktioner

Pavillonen indrettes indvendigt med:

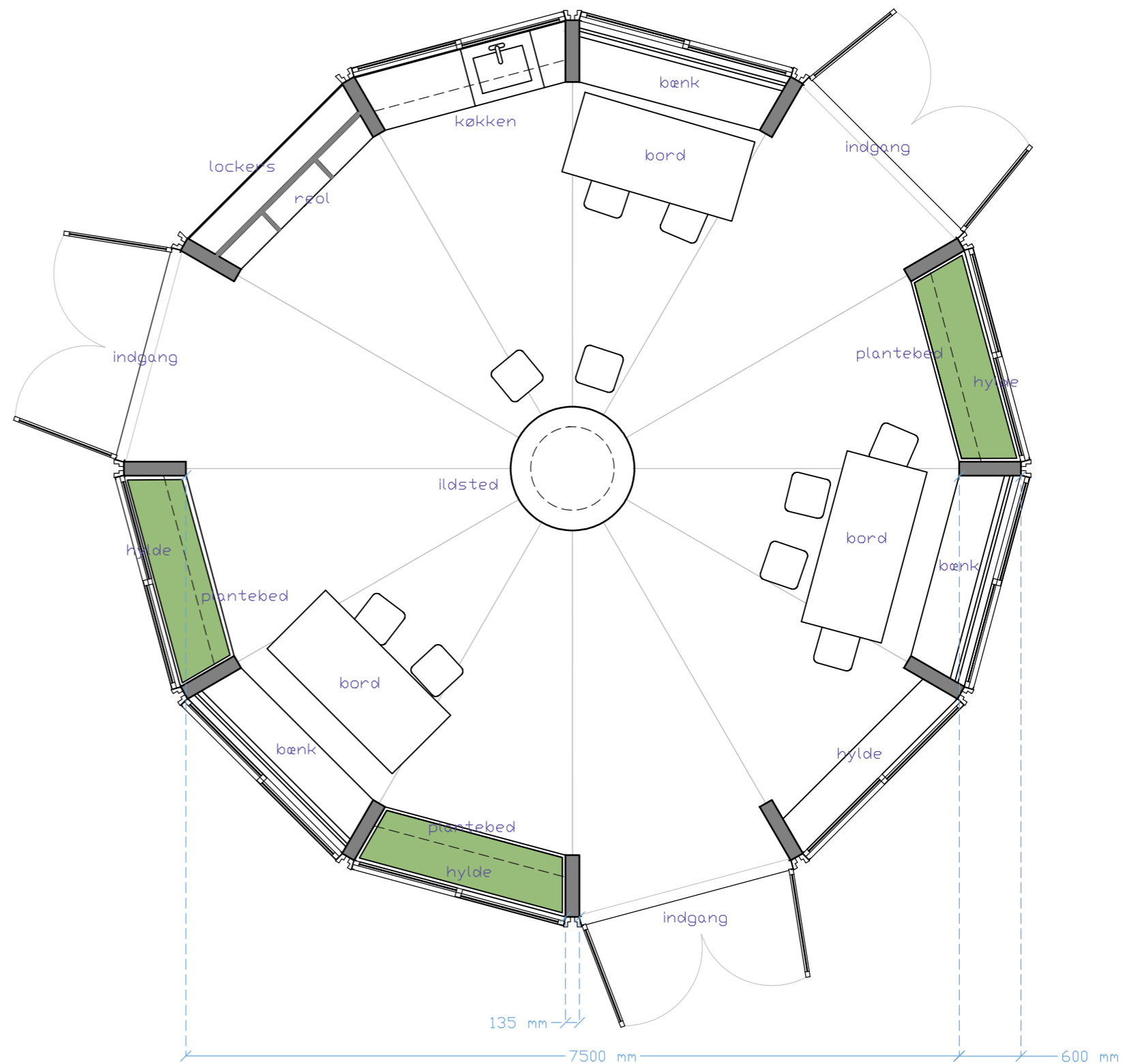
- Et simpelt thékøkken, så der kan brygges en kop kaffe.
- Hylde, så der kan stilles brætspil, byttebøger og lignende.
- Plantebede, der vil begrønne pavillonen.
- Indbyggede bænke med borde og stole til.
- Tre primære indgange.
- Et centralt ildsted/ en åben pejs, der hænger ned fra loftet

Pavillonen indrettes udvendigt med:

- Lockers til fx løbetøj og cykelhelme
- Kortoversigt med cykelstier, løberuter etc

Materialitet

- Vægge og tag: Glas eller polycarbonat
- Fast inventar: Krydsfinér
- Gulv og pejs: Genbrugsmursten/ klinker
- Konstruktion: CLT rammer

2.3 DEN ARKITEKTONISKE LØSNING

Bæredygtighed

Genbrug, vedvarende grøn energi, genanvendelse af regnvand og social bæredygtighed

Bygget på historie// Genbrug

Ligesom brugerne af stedet er en del af sognets historie, skal også busskuret bygge på den lokale historie. Det vil vi gøre ved at lave en indsamling af gamle mursten fra de omkringliggende gårde og huse. Murstenene skal udgøre soklen på det nye mødested og på den måde være med til at symbolisere den lokale forankring og opbakning til det nye mødested og ikke mindst anerkende historiens betydning for området.

Solceller

Det er et stort ønske blandt de lokale brugere, at projektet bliver så bæredygtigt som muligt og baseret på vedvarende energi i videst muligt omfang. En idé, der skal arbejdes videre med i projekteringen er muligheden for opsættelse af solceller som supplement til elforbruget i pavillonen.

Regnvand

En anden grøn idé, er at arbejde med hvordan regnvand kan opsamles og benyttes til vanding af orangeriets planter både inde i pavillonen og til plantebede udenfor. Optimalt set kan der etableres et automatisk drypvandingsanlæg, der løbende doserer små mængder regnvand til orangeriets plantebede. Dette vil blive undersøgt og videreudviklet i løbet af projekteringen.

Social bæredygtighed

Danmarks Flotteste Busskur har også stort fokus på social bæredygtighed. Projektet vil udgøre et socialt mødested for byens beboere og vil således have en positiv indflydelse på fx ensomhed, depression og stress. At de ældre beboere kan mødes til en spontan kop kaffe eller et slag kort, at børn og unge kan få hjælp til matematikken af hinanden eller af byens ældre borgere, at man har en tomatplante, man skal passe på, at man har en løbeklub, der forventer at man møder op hver uge vil alt sammen bidrage positivt til byens sociale, mentale og fysiske sundhed. Den sociale bæredygtighed er derfor projektets største force.

2.5 AKTIVITETER & MÅLGRUPPE

Uformelt samvær og spontane aktiviteter på tværs af beboerne i lokalområderne

Aktiviteter & Målgruppe

Danmarks Flotteste Busskur skal kunne fungere som et opgraderet venteområde for brugere af den kollektive trafik. Desuden skal det også være et attraktivt mødested for alle borgere som søger uformel samvær på tværs af lokalområderne, alder, køn, etniske tilhørsforhold, mm. Vi ser et stort potentiale i personer, som foretrækker stedet da der ikke er nogen form for lokaleleje, booking, formelle brugere, låste døre, åbningstider og lignende.

En indbydende gårdhave med små træer og lav beplantning, petanque bane, borde/bænke, stor solterrasse og springvand. Der er forskellige spilfaciliteter for dem, der skal vente en halv time på en Flex-bus. For dem der er på cykeltur og mangler lidt luft. For eleverne, der låser deres cykelhjelm inde i de opstillede lockers. For en ældre gruppe, som har været på svampejagt og skal nyde høsten. For skoleklassen som undervises i trafik.

For de 2 ukrainske nybagte mødre, som på deres barnevognstur tager pause ved de opstillede bord og bænke. For bedsteforældrene, som har lovet at modtage børnebørnene ved bussen. Måske tager de lige et spil petanque, inden de går hjem til vaflerne. Motionscykelklubben fra nabosognet drikker deres medbragte kaffe i orangeriet. En ældre lokal borger, som tidligere flyttede til Skjern, tager nu bussen ud til orangeriet for at møde et par gamle naboer. Efter endt morgenpleje af fru Madsen, triller hjemmeplejen hende over i orangeriet, hvor hun fordriver et par timer med at følge de mange høstmaskiner på en travl høstdag i august, inden hendes datter henter hende. Blot et par dages udpluk af livet i orangeriet, Danmarks Flotteste Busskur.

Folk undefor foreningslivet kan etablere nye aktiviteter og nye fællesskaber. Ældre møder børn og unge og nye bekendtskaber opstår. Nydanskere bruger ofte stedet pga dens lette tilgængelighed. Cykelturister tager et break og får en aha-oplevelse ift. hvordan et busskur også kan se ud. Den regionale traveklub slutter af med aftenskaffen. Den omkringliggende have giver anledning til at der i disse omgivelser kan afholdes Grundlovsfrokost og fredags café o.l. En gruppe pensionister spiller petanque og får sig en hyggelig snak. Der afholdes jævnligt 'farmers market' med salg af diverse produkter og husflid-sysler.

Opstalt 1:50

2.6 PROJEKTETS ORGANISERING OG FORANKRING

2.7 SAMT JURIDISKE EJERFORHOLD

Planlægning, organisering, samarbejde, områdefornyelse og byforskønnelse

Formel projektholder i byggefasen: Ringkøbing Skjern Kommune
Aktiv Fasters konstruktive samarbejde med Ringkøbing Skjern Kommune har resulteret i, at kommunen er villige til at være bygherre og tilsagnsholder på projektet. Dette betyder at kommunen påtager sig mellemfinansieringen af projektet. Desuden betyder det at fondsmomsten kan løftes. Aktiv Fasters opgave med at fremskaffe tilstrækkelig finansiering er dermed en anelse mindre.

Projektejer: Aktiv Faster

Når projektet er afsluttet overdrages den videre drift til Aktiv Faster. Aktiv Faster er dermed den fremtidige ejer af Danmarks Flotteste Buskur. Aktiv Faster blev etableret i 2003 og er en paraplyorganisation for områdets foreninger, herunder også Faster Senior Klub.

Strategiske samarbejdspartnere:

Ringkøbing Skjern Kommune
Midt Trafik
Borris Rådet
Andelsboligforeningen på Stensbovej
Grundejerforeningen Stenhøj. (nyt boligområde)
Firkløveret (de fire sogne i Række Mølle området)

Ansvar for retning, økonomi og drift: Styregruppen

En styregruppe bestående af repræsentanter fra hele Klyngesamarbejdet 'Den Gyldne Banan' vil have det overordnede ansvar for projektets retning, økonomi og fremdrift generelt. Kommunen vil også være repræsenteret i denne styregruppe. Midttrafik vil også blive tilbudt en post i denne gruppe.

Fundraising, tilladelser, fremdrift: Arbejdsgruppen

Arbejdsgruppen har jævnligt afholdt møder gennem de seneste 2-3 år med henblik på at etablere dette projekt. Gruppen blev etableret i forlængelse af et fremtidsværksted for 3 år siden. Gruppens arbejdsopgaver har været mange,- ansøgninger, borgermøder, workshops, fondsansøgninger, etablering af ovenstående organisering, arkitekt udvælgelse, sparring mm.

Teknisk rådgivning

Spektrum Arkitekterne er valgt som teknisk rådgiver.

Områdefornyelse og byforskønnelse.

Aktiv Faster er en vigtig aktør ift områdefornyelse og byforskønnelse. I samarbejde med Ringkøbing Skjern Kommune lykkedes det at sanere det gamle hotel i Astrup. Det var under forfald og tanken var at der skulle etableres seniorboliger på området. Det blev en lang sej proces som først i 2017 lod sig realisere, især på baggrund af en stor lokal drivkraft.

Således har Aktiv Faster bidraget til mange andre projekter af tilsvarende karakter. Restaurering af Faster Andelsmejeri. 7,4 km cykelsti. Madpakkehus i Ejstrupsøerne. Årlig uddeling af forskønnelsespris. Det er vigtigt at etablere 'buskuret' nu, da det vil understøtte de positive takter ift. at etablere basale servicefaciliteter for områdets borgere.

Et yderlige nyt seniorboligområde kan være på trapperne.

Snit 1:50

3. PROJEKTETS FORANKRING I KLYNGEN OG KOMMUNEN

3.1 LANDSBYKLYNGEN

3.2 KOMMUNALE PLANER

Landsbyklyngen 'Den Gyldne Banan': Rækker Mølle, Borris og Astrup

3.1 Sammenhængen mellem projektet og klyngens strategi
Landsbyklyngen består af landsbyerne Rækker Mølle, Astrup og Borris i Vestjylland. De tre byområder har i mange år haft en naturligt 'rivaliseringstrang', som især har vist sig i de sportslige foreninger samt i forhold til at få sin landsby til at tage sig godt ud.

I dag har man forstået at rivalisering er fortid og samarbejde er fremtiden. Alle tre landsbyer har forstået at synergi og samarbejde kan bane vejen for udvikling og overlevelse i de tre lokalsamfund. Der er således blevet afholdt en række møder omkring hvordan et sådant samarbejde kan formaliseres, hvor alle er enige om at man 'vil hinanden'. Ønsket er at der i de kommende år vil komme en øget 'trafik' på tværs af lokalområderne og at borgerne får et øget kendskab til hinanden og med tiden vil finde en øget fællesskabsfølelse på tværs.

I de seneste år er der opstået en række projekter på tværs af sognene. Række Mølle har for eksempel netop indviet en ny idrætshal, med stor støtte fra Astrup, som ikke råder over hal. Borris og Astrup arbejder sammen om cykelstier og vandrestier. Nyt smukt bryghus og badesø i Række Mølle. Nyt lægehus i Borris. Fantastiske lystfiskermuligheder ved Borris i Skjern Å. Ny købmandsbutik i et flot restaureret gammel Mejeri. En købmandsbutik som støttes flittigt af borgere i Række Mølle.

Der er således fokus på projekter, der kan skabe synergi på tværs af lokalområderne og som kan binde landsbyerne tættere sammen. Danmarks Flotteste Busskur vil i høj grad indskrive sig i denne ambition, dels ved at tilbyde et mødested for hele klyngen, men også ved at styrke trafikken mellem de tre byer.

Håbet er således at de tre byer på alle måder bindes tættere sammen og at der i de kommende år opnås en samskabelses-kultur og tillid til, at dem vi elskede at banke i fodbold for 30-40 år siden, nu synes som en naturlig del af et uundværligt naboskab.

3.2 Kommunale planer og strategier

Aktiv Faster og Ringkøbing Skjern Kommune har under hele processen haft et konstruktivt samarbejde.

Vej og Park er løbende blevet informeret om projektet, som står klar til at modtage ansøgning om landzonetilladelse ved evt. kommende etablering af DFB.

Kommunen (borgmester + økonomichef) har givet tilsagn til at stå for mellemfinansiering af projektet og er villig til at være projektejer, hvilket gør at det er muligt at afløfte fondsmomsen.

Området er i dag ejet af Aktiv Faster. Arealet er i kommuneplanen udlagt til blandet bolig og erhverv. Vi har fået mundtlig tilsagn om, at der fra kommunal side ikke kan indvendes noget ift. lovgivningen eller kommuneplanen. Projektet skal i normal nabohøring.

Projektet bidrager endvidere til at realisere Region Midtjyllands landdistriktsstrategi, idet projektet er eksperimenterende og etablerer et innovativt mødested for byens borgere og pendlere. Projektet bidrager ligeledes til bæredygtighed, da projektet bl.a. har til formål at gøre det attraktivt at være pendler, fordi busskuret bliver et hyggeligt samlingspunkt, hvor borgere kan mødes om fælles aktiviteter. Når projektets resultater kan formidles, er det hensigten at styrke erfaringsudvekslingen således, at byer fra hele Regionen kan lære af projektets resultater.

Den Gyldne Banan

Landsbyklyngen 'Den Gyldne Banan'

Aktiv Faster er en moderne sogneforening, der i samarbejde deltager i strategiske projekter til gavn for borgere, foreninger og erhvervet i lokalområdet.

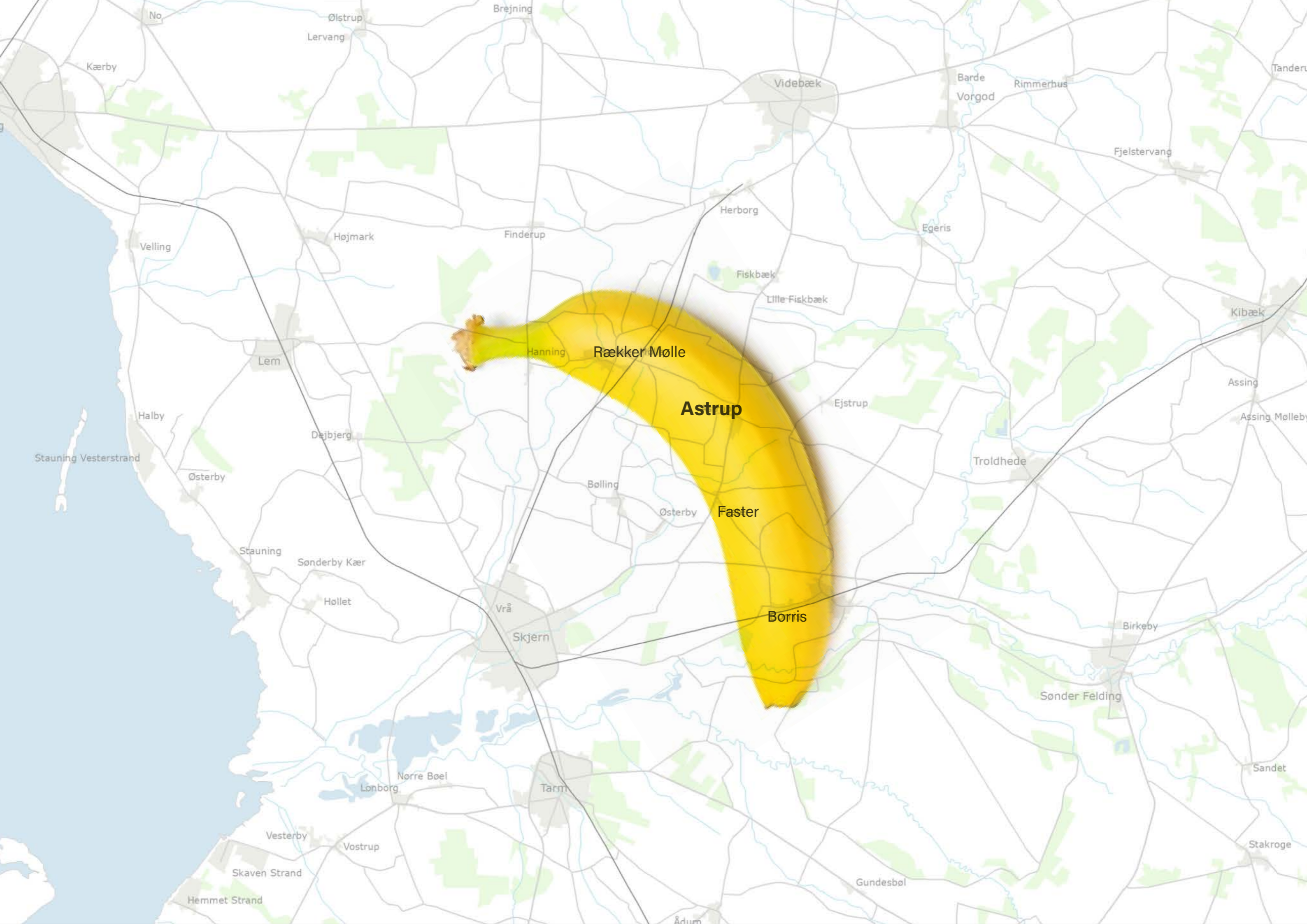
Lokalområdet er Faster Sogn plus 5 nabosogne. Dette arbejdsfællesskab kalder vi for Den Gyldne Banan. Den Gyldne Banan (modsvarende på den rådne banan) fordi vi på linje danner et samlet nordlig opland til centerbyen Skjern, formet som en banan. Gylden fordi de 6 sogne alle har vist et særdeles højt aktivitetsniveau og kreativitet de seneste mange år.

Livet spirer i landsbyerne Rækker Mølle, Borris og Astrup, og byerne samarbejder på tværs for at sikre sig en social fremtid.

Således opstod landsbyklyngen Rækker Mølle, Borris og Astrup i 2019, som i dag kalder sig 'Den Gyldne Banan'. Tilnavnet kommer som en modreaktion på det gamle øgenavn, 'Den Rådne Banan', der i medierne har været brugt som en negativ beskrivelse af yderområderne langs den jyske vestkyst fra Nordjylland til Vestjylland og Sønderjylland over til det sydfynske ø-hav med afslutning på Lolland-Falster.

Navnet 'Den Gyldne Banan' står for nytænkning og fremgang i landdistrikterne. Derudover er de tre små byers placering i en krumning - akkurat som en banan.

Landsbyklyngen Rækker Mølle, Borris og Astrup står bag ideen om at skabe et samlingssted omkring busstoppestedet i Astrup.

No

Ølstrup
Lervang

Brejning

Kærby

Videbæk

Barde
Vorgod

Rimmerhus

Fjelsevang

Velling

Højmark

Finderup

Herborg

Egeris

Fiskbæk

Lille Fiskbæk

Lem

Hanning

Rækker Mølle

Astrup

Ejstrup

Kibæk

Assing

Assing Mølleby

Halby

Dejbjerg

Bølling

Østerby

Faster

Troldhede

Stauning Vesterstrand

Østerby

Stauning

Sønderby Kær

Hollet

Vrå

Skjern

Borris

Birkeby

Stauning

Sønderby Kær

Sønder Felding

Norre Boel
Lønborg

Tarm

Sandet

Vesterby

Vostrup

Gundesbøl

Stakroge

Skaven Strand

Hemmet Strand

Ådum

PROJEKTETS HISTORISKE FORANKRING

Astrup har historisk set udgjort et 'pitstop'/et pausested på rejsen mellem de to større byer Skjern og Videbæk

Gæstgiveri: 1893 - 1919

Før bilerne indtog verdenen og rejser blev foretaget med hestevogn, blev man nødt til at dele turen imellem de to byer Skjern og Videbæk op i to. Hestene, der trak vognene, havde brug for at hvile sig og for at spise, og de rejsende tog sig også en pause.

I landsbyen Astrup blev der i 1893 opført en landevejskro/ gæstgiveri, på det sted, hvor Danmarks Flotteste Busskur er planlagt til at ligge. Her kunne de rejsende tage sig et hvil på rejsen og få en kop kaffe eller en sodavand.

Kroen var *bedested* for dagvognen Videbæk-Skjern. Når dagvognen ankom, var der travlhed på stedet. De rejsende skulle ofte ind at have en forfriskning. Da der både kørte passagervogne og fragtvogne var der ofte flere kuske, der satte hinanden stævne til en forfriskning på kroen. Denne passager- og fragtvognskørsel ophørte ved oprettelsen af Skjern-Videbækbanen.

Afholdshotel: 1919 - 1997

Da spiritusbevillingen blev købt ud, blev gæstgiveriet omdannet til et afholdshotel. I 1924 blev kørestalden lavet om til bageri med butik, de første år med en bagersvend og drevet sammen med hotellet.

Sådan et afholdshotel i små landsbyer var i 20'erne og 30'erne ikke den store indtægtskilde. Byens mælkekuske kom ofte ind og fik formiddagskaffe - især i vintertiden, kaffe m/ brød kostede 65 øre. Om Aftenen var der næsten altid nogle karle fra gårdene, som fik kaffe eller sodavand, ofte rafledes der om det eller om en pakke cigaretter, 10 stk. kostede 40 øre. Håndværkssvende fra byen kom ofte for at få et slag billard.

Fra 1933, da FASTER blev selvstændig kommune, blev sognerådsmøderne holdt på hotellet. Her var også valgstedet, her blev udleveret svinekort og senere rationeringsmærker. Andelskassen havde kontor på hotellet indtil 1967. Lige efter de to verdenskrige, hvor der var gang i brunkulsbrydningen havde hotellet mange pensionærer.

'Bedested'

Et bedested er et sted, man kan hvile sig under en rejse.

Bedested = hvilested, stop, rasteplads, rastested, pitstop, holdeplads, stoppested, anløbssted, landingsplads, landingssted, ankerplads, flyveplads, lufthavn.

'Få minutter fra autobanerne finder man hyggelige bedesteder i de små landsbyer, hvor maden og betjeningen er i top.'

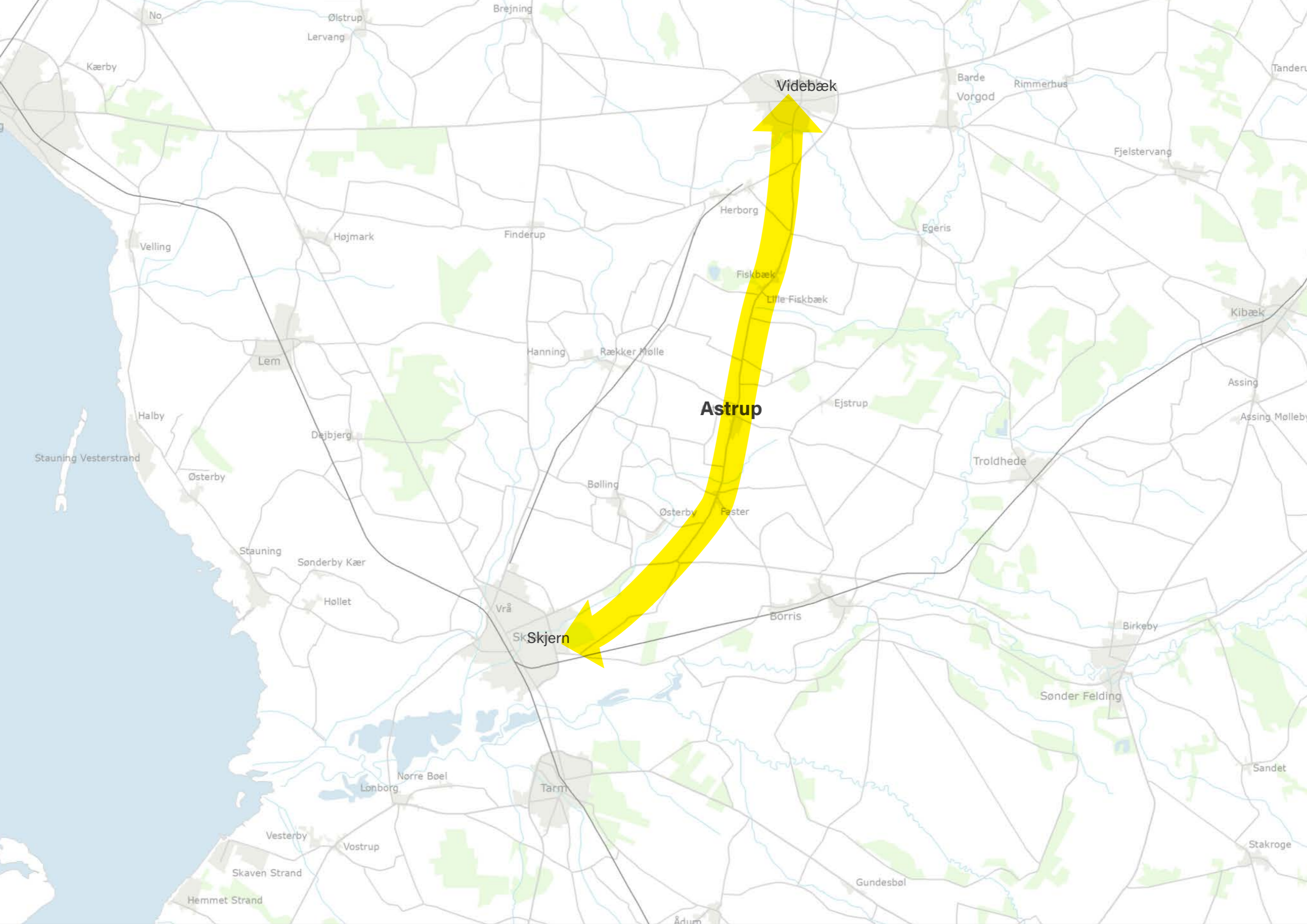
'Æ bisse kammer'

I den tidligere gæstgiverbevilling var der en pudsig klausul. Der skulle stå et kammer til rådighed for landevejens færende svende, så de gratis kunne overnatte her. Dette kammer kaldtes i dagligtale 'æ bisse kammer.'

Bisse kammer = kammer på kro, til overnatning for vandrende håndværkssvende og lign.; alm. beliggende i et udhus.

'En lille swot'

I omkring 1900 tallet kunne man på kroen bestille 'en lille swot', så blev der serveret en kande kaffe, og en flaske brændevin blev sat på bordet. Pris: 10 øre. Bestiltes der en kaffepunch, kom der, foruden en kande kaffe, tre flasker på bordet: brændevin, rom og cognac. Prisen var så 15 øre, og det var utilbørligt at hælde i koppen mere end én gang.

Videbæk

Astrup

Skjern

4 INDVIELSE AF GAVLINSTALLATION

Astrup har i oktober 2022 indviet et gavlkunstværk ved busstoppestedet. Værket, som er udført af kunstner Søren Vester, er en del af kunstprojektet Verdensmålgavlene 17gavle.dk

Søren Vester har skabt værket i tæt dialog med den lokale arbejdsgruppe i FASTER-Astrup. Efter de første streger blev slået på papiret, blev der indsamlet mursten fra byens borgere til anvendelse i værket. Søren Vester har derefter ledet slagets gang til en fælles arbejdsdag i Astrup.

De lokale stillede op med både maskiner, arbejdskraft, håndværksfaglig ekspertise og godt humør - samt drikkevarer til alle.

Verdensmål 3:

'Sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper'

'Gavlværket til Verdensmål 3: SUNDHED OG TRIVSEL.

Lørdag 15. oktober blev gavl-installationen ved busstoppestedet i Astrup indviet. Gavlen er én af de 17 spændende nye gavle i Midt- og Vestjylland, som er en del af Kunstprojektet Verdensmålgavlene 17gavle.dk.

Værket er udført af kunstner Søren Vester sammen med den lokale arbejdsgruppe.

Verdensmålgavlene 17gavle.dk

Verdensmålgavlene 17gavle.dk er en ny international kunstattraktion, der skabes under den blå himmel i ni kommuner i Midt- og Vestjylland: Herning, Struer, Holstebro, Varde, Skive, Syddjurs, Ringkøbing-Skjern, Hedensted og Ikast-Brande kommune.

17 byer (Sinding-Ørre, Asp, Tirstrup, Hedensted, Varde, Skive, Holstebro, Ringkøbing, FASTER-Astrup, Skjern, Skarrild, Herning, Timring, Engesvang, Nørre Snede, Ikast og Brande).

17 arbejdsgrupper med lokale ildsjæle.

17 velvillige gavlejerne - 17 kunstnere / kunstnergrupper - 17 kunstarter. Alle gavlene bliver med nye bæredygtige kunstværker, der kobler kunst og verdensmål i praksis i den enkelte by.

Værkerne er semipermanente frem til udgangen af 2027. Der laves en kunst-rute til alle 17 verdensmålgavle med lokale guider. Verdensmålgavlene er gratis at opleve.

